

ΑΘΑΝΑΤΑ ΑΡΙΣΤΙΟΥΡΗ ΗΓΙΑΙΑ

Deuville
ΚΟΠΕΡΦΙΛΝΤ

(Συνέχεια απ' το προηγούμενο)

Και ή θειά μου, άφοϋ ετάθηκε μιά στιγμή, εξακολούθησε:

— Έσϋ, Άγνη, είσαι κορίτσι με κρίσι... Καί σϋ, Τρότ, έχεις κρίσι, μερικές φορές τουλάχιστον, γιατί δέν μπορώ νά σοϋ άπευθύνω πάντα συγχαρητήρια για τήν κρίσι σου. (Και στο σημείο αυτό ή θειά μου με κύτταξε κουνώντας το κεφάλι της με τήν συνηθισμένη της έκφρασι). Μοϋ μένει λοιπόν ή βίλλα που μπορεί νά μοϋ δώση έβδομήντα λίρες εισόδημα τὸ χρόνο. Μπορούμε νά βασιστούμε στον άριθμό αυτό. "Επειτα —εξακολούθησε ή θειά μου, ύστερ' άπό μιά μικρή διακοπή— είνε κι' ο Ντίκ. 'Ο Ντίκ έχει έκατό λίρες εισόδημα, μάλιστα, έννοείται, αυτό τὸ ποσὸν προορίζεται για τήν συντήρησί του. Θα προτιμούσα με μεγάλη μου λύπη νά τὸν χωριστῶ παρά νά τὸν κρατήσω και νά μὴν ξεδέψω αὐτά τὰ χρήματα άποκλειστικῶς για λογαριασμό του. Τί πρέπει νά κάνουμε ο Τρότ κι' εγὼ για νά ζήσουμε με τὰ εισοδήματά μας; Τί λές και σϋ, Άγνη, γι' αυτό;

— Έγώ, θειά μου, τήν διέκοψα, λέω ὅτι πρωτίστως πρέπει νά κάνω κι' εγὼ κάτι.

— Μήπως έννοείς νά καταταχθῆς στο ναυτικό ή στην ξηρά; ρώτησε ή θειά μου άνησυχώντας τρομερά. Έναντιώνομαι άπολύτως σ' αυτό. Θα γίνης εισαγγελεύς! Δέν θέλω ξεροκέφαλους στην οίκογένειά μου, κύριε!

Έτοιμαζόμουν νά τῆς άπαντήσω πὼς οϋτε καν είχα σκεφθῆ ένα τέτοιο πράγμα, όταν ή Άγνη ρώτησε άν τὸ διαμέρισμά μου ήταν νοικιασμένο για πολύ άκόμα.

— Γι' αυτό ήθελα νά μιλήσω κι' εγὼ, άγαπητή μου, εἶπε ή θειά μου. Έχουμε πληρώσει τὸ διαμέρισμα αυτό για ἔξη μῆνες και θά μπορούσαμε νά τὸ ύπενοικιάσουμε. Μά δέν βασιζόμαι καθόλου σ' αυτό. Θα μείνουμε ὅσο καιρὸ ἔχουμε πληρώσει ἔδῶ κι' ἔπειτα θά πιάσουμε ένα οίκονομικό δωμάτιο στη συνοικία...

Θεώρησα καθήκον μου νά τονίσω πόσο δυσάρεστο θά ήταν για τή θειά μου νά ζῆ σέ μιά κατάστασι διαρκούς πολέμου με τήν κ. Κρούπ. Μά κείνη μοϋ άπάντησε πὼς ήταν έτοιμη νά τρομοκρατήση τήν κ. Κρούπ ἐφ' ὅρου ζωῆς, άν τολμούσε νά τῆς φερθῆ ἔχθρικά.

— Φαντάζομαι, Τρότ, μοϋ εἶπε ή Άγνη διστάζοντας, πὼς άν είχες κάποια ἔλευθερία από τὸ γραφεῖο σου...

— Έχω άρκετή ἔλευθερία, Άγνη... Εἶμαι πάντοτε ἔλευθερος από τις τέσσερες ὡς τις πέντε τὸ βράδυ κι' ἔχω και τὸ πρωτῆ άρκετή ὠρα διαθέσιμη...

— Μοϋ φαίνεται, εἶπε ή Άγνη, πλησιάζοντας σέ μένα και μιλώντας μου σιγανὰ με μιά φωνή τόσο γλυκειά και τόσο ἔθαρρυντική, που φαίνεται πὼς τήν άκούω άκόμα, ὅτι δέν θά είχες αντίρρησι ν' αναλάβης μιά θέσι γραμματέως...

— Καμμιά αντίρρησι, άγαπητή μου Άγνη!

— Σοϋ τὸ λέω αὐτὸ, εξακολούθησε ή Άγνη, γιατί ο δόκτωρ Στρόνγκ, ο παληός σου δάσκαλος, που άποσύρθηκε ὀριστικά άπ' τὸ εκπαιδευτήριό του, ἤρθε κι' ἔγκαταστάθηκε στο Λονδίνο... Και ξέρω ὅτι ρώτησε τὸ μπαμπά μήπως ἔχη κανένα γραμματέα νά τοϋ συστήση... Υποθέτω λοιπόν ὅτι θά προτιμούσε νά ἔχη κοντά του τὸν άγαπημένο του μαθητῆ άπ' ὁποιονδήποτε άλλον...

— Άγαπητή Άγνη! φώναξα. Τί θά γινόμεν χωρίς ἑσένα;... Εἶσαι πάντα ο καλός μου άγγελος! "Ετσι σέ βλέπω, ἔτσι σέ σκέφτομαι πάντοτε...

Η Άγνη άπάντησε με τὸ χαριτωμένο της γέλιο ὅτι ἕνας μόνο καλός άγγελος ήταν άρκετός (ύπονοούσε τή Ντόρα) κ' ύστερα μοϋ θυμισε ὅτι ο δόκτωρ συνήθιζε νά ἔργάζεται στο γραφεῖο του, τὸ πρωτῆ πολύ νωρίς, κι' ἔπειτα τὸ βράδυ μετὰ τὸ φαγητὸ κι' ὅτι συνεπὼς ή ἔλευθερος ὠρες μου τοϋ ταίριαζαν. Η χαρά μου ήταν μεγάλη, ὅχι μόνο γιατί θά κατώρθωνα ἐπὶ τέλους νά κερδίζω τὸ ψωμί μου, αλλά και γιατί θά τὸ κέρδιζα κοντά στον παληό μου δάσκαλο. "Ετσι, ἔγραψα στον δόκτορα Στρόνγκ μιά ἔκτε-

νή ἐπιστολή, στην ὁποία τοϋ ἐξήγησα τήν ἐπιθυμία μου και στην ὁποία τὸν εἰδοποιούσα ὅτι θά περνοῦσα τήν ἐπομένη τὸ πρωτῆ στις δέκα άπ' τὸ σπίτι του. Ταχυδρόμησα τήν ἐπιστολή αὐτή, χωρίς νά χάνω οϋτε στιγμή.

Παντοϋ ὅπου βρισκόταν ή Άγνη, ἔβλεπε κανείς ένα εϋχάριστο σημάδι τῆς σιωπηλῆς παρουσίας της. "Ετσι, όταν ξαναγύρισα άπό τὸ ταχυδρομεῖο βρήκα τὸ κλουβὶ με τὰ πουλιά κρεμασμένο ὅπως ακριβῶς ήταν στο παράθυρο τῆς βίλλας τῆς θειάς μου, στο Ντούβρ. Η πολυθρόνα μου ήταν τοποθετημένη κοντά στο παράθυρο, ὅπως και τῆς θειάς μου. Μάντεψα ποιὸς τὰ εἶχε τακτοποιήσει ὅλα, άν και τὰ πράγματα φαινότουσαν σαν νά είχαν μπῆ στη θέσι τους μόνα τους. Ἐπίσης μάντεψα ποιὸς εἶχε τακτοποιήσει τὰ άναστατωμένα βιβλία μου... Φαινόταν παντοϋ πὼς ή Άγνη εἶχε βάλει τὸ χέρι της.

Η θειά μου δείχτηκε πολύ εϋνοϊκή για τὸν Τάμεσι, ο ὁποῖος ἔκανε πραγματικά καλή ἐντύπωσι κάτω από τις ἀχτίνες τοϋ ἡλίου, χωρίς ὡστόσο νά τὸν συγκρίνη με τή θάλασσα που άπλωνόταν μπροστά στη βίλλα της τοϋ Ντούβρ. Μά δέν μπορούσε νά συχωρέση τήν καπνιά τοϋ Λονδίνου, που τὰ λέρωνε ὅλα, ὅπως ἔλεγε.

Σέ κάποια στιγμή, άκούσαμε ένα χτύπημα στην πόρτα. — Θα εἶνε ο μπαμπάς, μοϋ εἶπε ή Άγνη χλωμιάζοντας, μοϋ ὑποσχέθηκε πὼς θάρθῆ.

"Ανοιξα τήν πόρτα και εἶδα νά μπαῖνη ὄχι μόνο ο κ. Γουϊκφιλντ, αλλά κι' ο Οϋρια Χήπ. Εἶχα πολύ καιρὸ νά ιδῶ τὸν κ. Γουϊκφιλντ. Περίμενα, ἔπειτα από ὅσα μοϋ εἶχε πῆ ή Άγνη, νά τὸν βρῶ πολύ ἀλλαγμένο, μά μόλις τὸν εἶδα δοκίμασα μὲ ἀληθινή άπογοήτευσι.

"Οχι γιατί φαινόταν πολύ γερασμένος, άν κι' ἔξακολουθοῦσε νά ντύνεται πάντοτε ἄσφογα και κομψὰ ὅπως άλλοτε, ὄχι γιατί τὸ χρῶμα του εἶχε μιά νοσηρῆ κοκκινάδα και τὰ μάτια του φαινότουσαν σαν πλημμυρισμένα από αίμα, οϋτε γιατί τὰ χέρια του σάλευαν μ' ένα νευρικό τρεμούλιασμα, τοϋ ὁποῖου ἤξερα πρὸ χρόνων τήν άφορμή. Οϋτε άκόμα γιατί εἶχε χάσει τήν ὠραία του ἐμφάνισι και τοϋς τρόπους του τοϋ ἀνθρώπου τοϋ κόσμου, γιατί ἔξακολουθοῦσε νά τὰ ἔχη.

Ἐκεῖνο που μοϋ ἔκανε ἐντύπωσι ήταν ὅτι παρ' ὄλη τήν ὑπεροχή τῆς καταγωγῆς που φαινόταν πάντα άπάνω του, ἔξακολουθοῦσε νά ὑφίσταται τήν κυριαρχία ἑνὸς δουλοπρεποϋς και ἀθλίου πλάσματος σαν τὸν Οϋρια Χήπ. Αὐτή ή άναστροφή στις ἀμοιβαῖες σχέσεις τους —ἐξουσία ἐκ μέρους τοϋ Οϋρια, ὑποταγή ἐκ μέρους τοϋ κ. Γουϊκφιλντ— ήταν για μένα ένα θέαμα πολύ πιὸ ὀδυνηρὸ άπ' ὅτι θά μπορούσα νά τὸ περιγράψω. "Αν ἔβλεπα έναν ἀνθρωπο νά τὸν σέρνη μιά μαῖμού, τὸ πράγμα δέν θά μοϋ φαινόταν τόσο ἔξευτελιστικό.

Μά κι' ο Γουϊκφιλντ φαινόταν νά τὸ ἀντιλαμβάνεται πολύ καλά αὐτὸ. Καθὼς μπῆκε μέσα ἔμεινε μιά στιγμή με τὸ κεφάλι σκυφτὸ, σαν νά ἔνοιωθε ὅλο τὸ βάρος αὐτοϋ τοϋ ἔξευτελισμοϋ. Αὐτὸ ὅμως βάστηξε πολύ λίγο γιατί ή Άγνη τοϋ εἶπε με γλυκύτητα:

— Μπαμπά, νά ή μὲς Τρότγουντ και ο Τρότ, που ἔχετε τόσο καιρὸ νά τοϋς δῆτε.

"Εδωσε τότε τὸ χέρι του στη θειά μου με ὕφος στενοχωρημένο κι' ἔσφιξε τὸ δικὸ μου με περισσότερη ἔγκαρδιότητα. Μά, κατά τήν διάρκεια τῆς φευγαλέας και στιγμιαίας αὐτῆς ταραχῆς, εἶδα ένα κακὸ χαμόγελο νά διαγράφεται στα χείλη τοϋ Οϋρια. Η Άγνη τὸ εἶδε κι' αὐτή, ὑποθέτω, γιατί ἔκανε μιά κίνησι για ν' ἀπομακρυνθῆ άπ' αὐτόν.

Η θειά μου τὸ εἶδε τάχα κι' αὐτή; Δέν ξέρω... Κανένας δέν μπορούσε νά μαντέψῆ τὰ αἰσθήματά της, όταν δέν τὸ ήθελε ἐκείνη. Τὸ πρόσωπό της ήταν τοῖχος χωρίς παράθυρα. "Εξαφνα, εἶπε με τὸν συνηθισμένο της άπότομο τρόπο:

— Λοιπόν, Γουϊκφιλντ, διηγῆθηκα πρὸ ὀλίγου στην κόρη σου πόσο ἀνεπιτυχῶς προσπάθησα νά μεγαλώσω τήν παρουσία μου, από τότε που, βλέποντας ἔσέ νά τὰ θαλασσο-

ποιης λίγο στις επιχειρήσεις σου, έχασα την εμπιστοσύνη μου και δεν τολμούσα πειά να σου αναθέσω την διαχείρισή της. Κάναμε συμβούλιο και μου φαίνεται πως θα τὰ βγάλουμε πέρα και σ' αυτή την αναποδιά. Η Άγνη, μόνη της, αξίζει όσο όλη η λογική.

— Άν τολμῶ νὰ κάνω μιά παρατήρησι, εἶπε ὁ Οὐρία, στριφογυρίζοντας, εἶμαι ἐντελῶς τῆς ἴδιας γνώμης μὲ τὴν μὴ Μπέτσου Τρότγουντ καὶ θὰ ἤμουν ὑπερευτυχῆς ἂν εἶχα τὴν δεσποινίδα Ἄγνη γιὰ συνέταιρό μου.

— Σοῦ φτάνει ὅτι ἔγινες ἐσὺ συνέταιρος τοῦ πατέρα της, ἀπάντησε ἡ θεία μου. Τί κάνεις κύριε;

Σ' αὐτὴ τὴν τελευταία ἐρώτησι ποῦ ἔγινε μὲ πολὺ ξερό τόνο, ὁ Οὐρία ἀπάντησε πῶς ἦταν πιὸ καλά, πῶς εὐχαριστοῦσε τὴ θεία μου καὶ πῶς ἔλπιζε νὰ εἶνε κι' αὐτὴ πολὺ καλά.

— Κι' ἐσεῖς, κύριε Κόπερφιλντ, ἐξακολούθησε, ἐλπίζω πῶς εἶστε καλά... Εἶμαι εὐτυχῆς ποῦ σὰς βλέπω, κύριε Κόπερφιλντ, ἔστω κ' ὑπὸ τὶς σημερινές συνθήκες... Κανείς ἀπὸ τοὺς φίλους σας δὲν θὰ ἠθελε νὰ σὰς δῆ ὑπ' αὐτὲς τὶς συνθήκες... Ὡστόσο, δὲν ξεχνᾶω ποτὲ ὅτι τὸ χρῆμα δὲν κάνει τὸν ἄνθρωπο...

Καὶ λέγοντας αὐτὰ, μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι, ὄχι ὅπως ὅλος ὁ κόσμος, μὰ ἀπὸ σεβαστὴ ἀπόστασι κ' ὑψώνοντας καὶ χαμηλώνοντας τὸ χέρι σὰν νὰ ἦταν χεροῦλι ἀντλίας.

— Καὶ τί λέτε σεῖς γιὰ τὴν υἰεὶά μας, κύριε Κόπερφιλντ; ἐξακολούθησε μὲ τὸν μελιστάλαχτο τόνο του. Δὲν βρίσκετε τὸν κ. Γουϊκφιλντ ἀνηρότατο; Τὰ χρόνια περνοῦν σ' ἐμᾶς χωρὶς ν' ἀφήσουν ἴχνη, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ θέλητρα ποῦ πρόσθεσαν στὴν ὠμορφιά τῆς δεσποινίδος Ἄγνης.

Κι' ἔπειτ' ἀπὸ τὸ κομπλιμέντο αὐτὸ, ἄρχισε νὰ στριφογυρίζη τόσο ἀνυπόφορα, ὥστε ἡ θεία μου, ποῦ τὸν ἐκύτταζε ὅση ὥρα μιλοῦσε ἐπίμονα, ἔχασε πειά τὴν ὑπομονή της.

— Μὰ ποῦ νὰ τὸν πάρη ὁ διάβολος! ἔκανε σκληρά. Τί τὸν ἐπίασε λοιπόν; Πάψε τὶς ἐπιληπτικὲς σου κινήσεις, κύριε;

— Σὰς παρακαλῶ, νὰ μὲ συγχωρήσετε, μὴς Τρότγουντ, ἀπάντησε ὁ Οὐρία. Ξέρω πῶς εἶστε νευρική...

— Ἄφησέ με ἡσυχῇ, εἶπε ἡ θεία μου θυμώνοντας. Τί εἶπες; Δὲν εἶμαι καθόλου νευρική... Ἄν εἶσαι χέλι, δὲν ἔχω καμμιὰ ἀντίρρησι... Μὰ ἂν εἶσαι ἄνθρωπος, προσπάθησε

νὰ συγκρατῆς τὶς κινήσεις σου. Μὰ τὴν πίστι μου, ἐξακολούθησε μὲ ὕφος ἀγανακτισμένο, θὰ τρελλαινόμεν ἂν ἤμουν ὑποχρεωμένη νὰ ζῶ κοντὰ σ' ἕναν ἄνθρωπο ποῦ μοιάζει μὲ τὴν - μπουσὸν καὶ μ' ἔρπετὸ συγχρόνως!

Ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι στὴ θέσι του, ὁ Οὐρία Χήπ τάχασε ἀκούγοντας αὐτὸ τὸν ἐξάψαλμο. Μὰ μοῦ εἶπε σὲ λίγο ἰδιαίτερος:

— Ξέρω, κύριε Κόπερφιλντ, ὅτι ἡ θεία σας, μολονότι εἶνε μιά λαμπρὴ κυρία, ἔχει χαρακτήρα ζωηρό. Τὴν γνώρισα πρὶν ἀπὸ σὰς τὸ καιρὸ ποῦ ἤμουν ἕνας μικρὸς κι' ἀσήμαντος γραφεὺς. Καὶ εἶνε πολὺ φυσικὸ νὰ μὴν ἔχη συνηθίσει στὴν κοινωνικὴ μου ἀνύψωσι. Περίμενα μάλιστα νὰ τὴν βρῶ ἀκόμα πιὸ προκατειλημμένη ἐναντίον μου. Ἡ σημερινή μου ἐπίσκεψις ἔχει ἀποκλειστικὸ σκοπὸ νὰ σὰς γνωρίσω ὅτι ἂν μπορούμε νὰ σὰς φανοῦμε χρήσιμοι ἢ μητέρα μου κι' ἐγὼ ἢ ὁ οἶκος Γουϊκφιλντ καὶ Χήπ, θὰ εἶμαστε πολὺ εὐτυχεῖς. Φαντάζομαι πῶς κι' ἐσεῖς εἶστε τῆς γνώμης μου; εἶπε στὸν συνέταιρό του μ' ἕνα φριχτὸ χαμόγελο.

— Ὁ Οὐρία Χήπ, εἶπε ὁ κ. Γουϊκφιλντ μὲ φωνὴ μονότονη καὶ σὰν παρὰ τὴ θέλησί του, εἶνε πολὺ δραστήριος κι' ἐνεργητικὸς στὶς ὑποθέσεις. Ἐπιδοκιμάζω πλήρως τὰ λόγια του. Ξέρεις, Τρότ, ὅτι ἐνδιαφέρομαι γιὰ σένα ἀπὸ καιρὸ. Μὰ καὶ νὰ μὴν ἦταν αὐτὸ, ἐπιδοκιμάζω πλήρως τὸν Οὐρία Χήπ!

— Ὡ! τί ἀνταμοιβὴ γιὰ μένα αὐτὴ ἡ ἀπόλυτη εμπιστοσύνη! φώναξε ὁ Οὐρία Χήπ, σηκώνοντας ἕνα ἀπ' τὰ πόδια του μὲ κίνδυνο νὰ προκαλέσῃ νέον ἐξάψαλμο ἐκ μέρους τῆς θείας μου. Πραγματικά, νομίζω ὅτι ἀνακουφίζω λίγο τὸν κ. Γουϊκφιλντ ἀπὸ τὴν φασαρία τῶν ὑποθέσεων, κύριε Κόπερφιλντ.

Ὁ Οὐρία Χήπ εἶνε πολὺτιμος συνεργάτης γιὰ μένα, εἶπε ὁ κ. Γουϊκφιλντ μὲ τὴν ἴδια βαθειὰ φωνή. Μοῦ φαίνεται πῶς μ' ἀνακούφισε ἀπὸ ἕνα μεγάλο βᾶρος ἀπὸ τότε ποῦ ἔγινε συνεταῖρος μου...

Ἡμουν βέβαιος ὅτι, καθ' ὑπόδειξιν αὐτῆς τῆς πονηρῆς ἀλεπούς, τοῦ ἴδιου τοῦ Οὐρία, ὁ κ. Γουϊκφιλντ μοῦ μιλοῦσε ἔτσι...

— Μπαμπᾶ, δὲν θὰ φύγετε... εἶπε ἔξαφνα ἡ Ἄγνη. Θὰ φύγουμε ἄργά μαζί... Θὰ μᾶς συνοδεύσῃ κι' ὁ Τρότ.

Ὁ πατέρας της κύτταξε τὸν Οὐρία. Τότε ἐκεῖνος εἶπε:

— Ἐχω ἕνα ραντεβοῦ ὑποθέσεων... Ἄλλοιῶς θὰ ἤμουν

Ἄγνη

ευτυχής να μείνω κι' εγώ κοντά σας. Μά θ' αφήσω τον συντάξιό μου κοντά σας να μ' αντιπροσωπεύει... Μις Τρότγουντ, τὰ ταπεινά μου σέβη... Μις 'Αγνή, δοῦλος σας!... Καληνύχτα σας, κύριε Κόπερφιλντ...

Κι' ὁ Οὐρία, ἀφοῦ εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια ἀποσύρθηκε, μορφαζοντας σάν μάσκα.

Μείναμε ἀκόμα δυὸ ὄρες κ' οἱ τέσσερες μιλώντας γιὰ τὸ Καντέρμπουρυ καὶ γιὰ τὰ εὐτυχισμένα χρόνια τοῦ παρελθόντος. Μόλις ἔμεινε μόνος κοντά μας, ὁ κ. Γουϊκφιλντ ξαναβρῆκε λίγο τὸν ἑαυτό του, ἂν κι' ἐξακολουθοῦσε νὰ βρίσκεται σὲ μιὰ κατάπτωσι πού δὲν μπορούσε νὰ τὴν ἀποτινάξει ὁλότελα. "Ἐγινε ἐν τούτοις λίγο πρόσχαρος καὶ μᾶς ἀκούγε μὲ φανερὴ εὐχαρίστησι νὰ διηγώμαστε τὰ μικρὰ ἐπεισόδια τῆς παιδικῆς μας ἡλικίας, ἀπὸ τὰ ὁποῖα θυμῶταν πολλά. Εἶπε μάλιστα πὼς νόμιζε πὼς εἶχε ξαναγυρίσει σ' αὐτὸ τὸν εὐτυχισμένο καιρὸ, πού ζοῦσε μόνος κοντὰ στὴν 'Αγνή καὶ σὲ μένα καὶ πού καλύτερα θὰ ἦταν νὰ μὴν εἶχε ἀλλάξει... Εἶμαι βέβαιος πὼς τὸ ἀντίκρουσμα τοῦ γλυκοῦ προσώπου τῆς κόρης του κ' ἡ ἐπαφὴ τοῦ μικροῦ τῆς χεριοῦ ἀπάνω στὸ μπράτσο του, τοῦ ἔκαναν ἀπέραντο καλὸ.

"Ἡ θειά μου, πού τὴν περισσότερη ὥρα ἦταν ἀπασχολημένη μὲ τὴν Πέγκοττυ στὸ διπλανὸ δωμάτιο, δὲν θέλησε νάρθῃ μαζί μας ὡς τὸ σπίτι τῶν Γουϊκφιλντ. Μ' ἐνεθάρρυνε ὅμως νὰ τοὺς συνοδεύσω, κι' εγὼ τὴν ὑπάκουσα.

Δειπνήσαμε κ' οἱ τρεῖς μαζί. Μετὰ τὸ φαγητὸ, ἡ 'Αγνή πού καθόταν κοντὰ στὸν πατέρα της, τοῦ ἔβαλε κρασί, ὅπως ἄλλοτε. "Εκεῖνος ἤπιε ὅ,τι τοῦ ἔδινε ἡ κόρη του, ὄχι πεσισότερο —σάν παιδί— καὶ καθήσαμε κ' οἱ τρεῖς μπροστὰ στὸ παράθυρο, ἐνῶ τὸ βράδυ ἀπλωνόταν. "Ὅταν ἐνύχτωσε πειὰ, ὁ κ. Γουϊκφιλντ ξάπλωσε σ' ἕναν σοφᾶ. "Ἡ 'Αγνή τοῦ ἔβαλε ἕνα μαξιλάρι κάτω ἀπὸ τὸ κεφάλι κι' ἔμεινε λίγη ὥρα σκυμμένη ἀπὸ πάνω του. "Ὅταν ξαναγύρισε πρὸς τὸ παράθυρο, τὸ σκοτάδι δὲν ἦταν καὶ τόσο πυκνὸ γιὰ νὰ μὴ κρύψῃ τὰ δάκρυα πού ἔλαμπαν στὰ μάτια της.

Παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μὴ μὲ κάνῃ ποτὲ νὰ ξεχάσω τὴν πιστὴ στοργὴ πού μοῦ ἔδειξε ἡ 'Αγνή, κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη τῆς ζωῆς μου. Μ' ἔκανε νὰ πάρω τόσο καλὲς ἀποφάσεις, τόνωσε τόσο τὴ θέλησί μου μὲ τὸ παράδειγμά της, κατάρθωσε νὰ διευθύνῃ τόσο καλὰ —ἀγνοῶ πὼς, γιὰτὶ ἦταν πάντα πολὺ διακριτικὴ καὶ πολὺ μετριόφρων γιὰ νὰ μὴ μὲ δίνῃ συμβουλές— κατάρθωσε, λέγω, νὰ διευθύνῃ τόσο καλὰ τὴν ἀνυπόταχτη ὀρμὴ μου καὶ τὴν διστακτικὴ ἀποφασιστικότητά μου, ὡστε ἂν ἔκανα λίγο καλὸ καὶ ἀπέφυγα πολὺ κακὸ, μοῦ φαίνεται πὼς σ' ἐκείνην ἀνήκει ὅλη ἡ τιμὴ γι' αὐτὸ.

Καὶ πὼς ἤξερε νὰ μιλάῃ γιὰ τὴ Ντόρα, ἐνῶ εἶμαστε καθισμένοι κ' οἱ δυὸ μέσ' στὸ σκοτάδι μπροστὰ στὸ παράθυρο! Πὼς ἀκούγε τοὺς διθυράμβους μου γι' αὐτὴ, καὶ πὼς ἐπρόσθετε καὶ τοὺς δικούς της! Καὶ πὼς κατάρθωσε νὰ περιβάλλῃ τὴν μικρὴ μου ἀγαπημένη μὲ μερικὲς ἀχτίνες ἀπὸ τὸ δικὸ της φῶς τὸ τόσο ἀγνὸ, πού ἔκανε τὴ Ντόρα νὰ φαίνεται ἀκόμα πιὸ ἀθῶα καὶ πιὸ πολύτιμη στὰ μάτια μου...

"Ὡ 'Αγνή, ἀδελφὴ τῆς παιδικῆς καὶ τῆς νεανικῆς μου ἡλικίας, ἂν ἤξερα τότε αὐτὸ πού κατάλαβα ἀργότερα!

"Ἦταν ἕνας ζητιάνος κάτω στὸ δρόμο τὴν ὥρα πού ἔφυγα. Κι' ἐνῶ κῦτταξα τὸ παράθυρο, σκεφτόμουν τὰ γαλήνια κι' ἀγγελικὰ μάτια τῆς φίλης μου, μ' ἔκανε ν' ἀνασκιρτήσω ἐπαναλαμβάνοντας τὰ ἴδια πάνω-κάτω λόγια τῆς θείας μου:

— Εἶμαι τυφλός! Τυφλός! Τυφλός!

V

"Ἀρχισα τὴν ἐπομένη μέρα μὲ μιὰ νέα βουτιά στὰ ρωμαϊκὰ λουτρά, κι' ἔπειτα τράθηξα γιὰ τὸ σπίτι τοῦ δόκτορος Στρόνγκ, στὸ Χίγκκζατ. Δὲν ἐνοιῶθα πειὰ συντριμμένο τὸν ἑαυτό μου. "Ἀντιμετώπιζα διαφορετικὰ ἀπὸ χθὲς τὴν καινούργια μας δοκιμασία. Αὐτὸ πού ἔπρεπε νὰ κάνω ἦταν ν' ἀποδείξω στὴ θεία μου ὅτι δὲν εἶχε φανῆ τόσο καλὴ σ' ἕναν ἀχάριστο. Αὐτὸ πού ἔπρεπε νὰ κάνω, ἦταν νὰ μπῶ μ' ἕνα τσεκουρι στὸ χέρι στὸ δάσος τῶν δυσκολιῶν καὶ νὰ χαράξω ἐκεῖ τὸ δρόμο μου, ρίχνοντας κάτω ὅλα τὰ δέντρα πού μὲ χώριζαν ἀπὸ τὴ Ντόρα. Καὶ βιάδιζα μὲ μεγάλα βήματα, μὲ τὴν συναίσθησι ὅτι κι' αὐτὸ ἦταν ἕνας τρόπος νὰ φτάσω γρηγορώτερα στὸ σκοπὸ μου.

"Ὅταν ξαναβρέθηκα στὸ δρόμο τοῦ Χίγκκζατ πού μοῦ ἦταν τόσο γνώριμος καὶ τὸν ὁποῖο ἀκολουθοῦσα τώρα, ὄχι πειὰ γιὰ διασκέδασι, μοῦ φάνηκε πὼς ὁλόκληρη ἡ ζωὴ μου εἶχε ἀλλάξει. Μ' αὐτὴ τὴν καινούργια ζωὴ παρουσιάζοντουσαν καινούργια σχέδια, καινούργιοι σκοποὶ. "Ἡ ἐργασία ἦταν μεγάλῃ, μὰ ἡ ἀμοιβὴ ἀνεκτίμητη. "Ἡ Ντόρα

ἦταν ἡ ἀνταμοιβὴ κι' ἔπρεπε νὰ τὴν κατακτῶ.

"Ἐνοιῶθα τέτοιο θάρρος, ὡστε βιαζόμουν νάρχισω νὰ ρίχνω δέντρα μέσα στὸ δάσος τῶν δυσκολιῶν γιὰ ν' ἀποδείξω τὴν ἰκανότητά μου. "Ἐνοιῶθα μεγάλη ἐπιθυμία νὰ ζητήσω ἀπὸ ἕναν γέρο πού ἔσπαζε πέτρες στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, νὰ μοῦ δανείσῃ τὸ σφυρί του μιὰ στιγμὴ γιὰ νάρχισω νὰ σκάθω μέσ' στὸ γρανίτη τὸν δρόμο πού ὠδηγοῦσε πρὸς τὴ Ντόρα.

Σ' αὐτὴ τὴν κατάστασι βρισκόμουν, ὅταν εἶδα στὸ δρόμο ἕνα σπιτάκι πού νοικιαζόταν. Μπῆκα μέσα καὶ τὸ ἐπιθεώρησα μὲ προσοχή. Αὐτὸ τὸ σπιτάκι ἦταν ὅ,τι ἀκριβῶς χρειαζόταν στὴ Ντόρα καὶ σὲ μένα. Εἶχε μπροστὰ ἕνα μικρὸ κῆπο, ὅπου ὁ Ζίπ θὰ μπορούσε νὰ τρέχῃ καὶ νὰ γαυγίξῃ ἐλεύθερα, ὅπως οἱ πλανόδιοι πωληταὶ μπροστὰ στὰ κάγκελλά του, καὶ μιὰ ὠμορφὴ κάμαρη ψηλά γιὰ τὴν θεία μου. Ξαναβγῆκα ἔξω περισσότερο ξαναμμένος καὶ παραγμένος ἀπὸ ποτὲ καὶ συνέχισα τὸν δρόμο πρὸς τὸ Χίγκκζατ μὲ τόση φόρα, ὡστε ἔφτασα πολὺ νωρίτερα ἀπὸ τὴν ὀρισμένη ὥρα. "Ἐτσι περιπλανήθηκα λίγο γιὰ νὰ δροισισθῶ, γιὰ νὰ ἡσυχάσω καὶ γιὰ νὰ γίνω πιὸ παρουσιάσιμος.

"Ἡ πρώτη μου φροντίδα, ἔπειτ' ἀπ' αὐτὰ, ἦταν νὰ ψάξω νὰ βρῶ τὸ σπίτι τοῦ δόκτορος Στρόνγκ. Δὲν ἦταν ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου κατοικοῦσε ἡ κ. Στήρφορθ, μὰ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά τῆς μικρῆς κοινότητος. "Ὅταν τὸ ἀνακάλυψα, ξαναγύρισα, τραθηγμένος ἀπὸ μιὰ δύναμι, στὴν ὁποία δὲν μπορούσα ν' ἀντισταθῶ πρὸς τὸν δρομάκο, ὅπου ἦταν τὸ σπίτι τῆς κ. Στήρφορθ καὶ κῦτταξα πάνω ἀπὸ τὸν μαντρότοιχο τοῦ κῆπου. "Ἡ κάμαρη τοῦ παλαιοῦ μου φίλου ἦταν ἀνάκλειστη. "Ἡ πόρτες ὅμως τῆς σέρρας ἦσαν ὁλόνοιχτες κ' ἡ Ρόζα Νήρτλ, μὲ τὸ κεφάλι ἀκάλυπτο πηγαινοερχόταν κατὰ μῆκος μιᾶς ἀμμοστρωμένης ἀλλέας. Μοῦ ἔκανε τὴν ἐντύπωσι ἑνὸς θηρίου ὡς τὴν ἄκρη ἑνὸς μονοπατιοῦ χιλιοπατημένου ἀπὸ τὸ ἴδιο, τρώγοντας συγχρόνως τὴν καρδιά του. "Ἐφυγα ἀθόρυθα ἀπὸ τὸ παρατηρητήριό μου, ἐπιθυμῶντας ν' ἀπομακρυνθῶ ἀπ' αὐτὰ τὰ μέρη καὶ μετανοῶντας γιὰτὶ εἶχα πάει ὡς ἐκεῖ.

"Ὅταν ἔφτασα στὸ σπίτι τῶν Στρόνγκ, παλῆα κι' ὠμορφὴ κατοικία, γιὰ τὴν ὁποία ὁ δόκτωρ θὰ εἶχε κάνει πολλὰ ἔξοδα, ἂν ἔκρινε κανεὶς ἀπὸ τὸν πρόσφατο ἐξωραϊσμὸ τῆς, τὸν εἶδα νὰ κάνῃ τὸν περίπατό του στὸν κῆπο μὲ τίς γκέτες του καὶ τὸ συνηθισμένο του κοστοῦμι, σάν νὰ μὴ τὸν εἶχε διακόψει καθόλου ἀπὸ τὸν καιρὸ πού ἤμουν μαθητῆς του. Εἶχε ἀκόμα καὶ τοὺς παλῆους συντρόφους του γύρω του, γιὰτὶ οὔτε τὰ δέντρα ἔλειπαν καὶ δυὸ-τρία πουλιά περιφερόντουσαν στὴ χλόη, κυττάζοντάς τον μὲ τὴν ἄκρη τῶν ματιῶν τους, ὅπως καὶ τ' ἀδέρφια τους, ἄλλοτε, στὸ Καντέρμπουρυ.

Ξέροντας πὼς θὰ ἔκανα χαμένο κόπο προσπαθῶντας νὰ προσελκύσω τὴν προσοχὴ του ἀπὸ τόση ἀπόστασι, ἀνοιξα χωρὶς νὰ χτυπήσω τὴν καγκελλόπορτα καὶ προχώρησα ἔξω πρὸς τὸν κῆπο, ἔτσι πού νὰ συναντηθοῦμε, ὅταν θὰ ἔκανε μεταβολή. Καὶ πραγματικὰ, ὅταν γύρισε μὲ κῦτταξε μὲ ὕψος ἀφηρημένο γιὰ μιὰ στιγμὴ: ἤμουν, χωρὶς ἄλλο, πολὺ μακριὰ ἀπὸ τίς σκέψεις του. "Ἐπειτα τὸ καλόβολο πρόσωπό του ἐξέφρασε πολὺ μεγάλη χαρὰ, καὶ μοῦ ἄρπαξε τὰ δυὸ χέρια.

— "Ε! φώναξε. Μὰ ἐσύ, ἀγαπητέ μου Κόπερφιλντ, ἔγινες κιόλας ἄντρας! Τί κάνεις;... Χαίρω πολὺ πού σὲ βλέπω... Στ' ἀλήθεια, ἀγαπημένο μου παιδί, μεταμορφώθηκες ἐντελῶς!... Σὲ ἀφήσα παιδάκι καὶ σὲ ξαναβλέπω ἄντρα...

Τοῦ ἐξέφρασα τὴν ἐλπίδα πὼς ἦταν καλὰ, καθὼς καὶ ἡ κ. Στρόνγκ.

— "Ναί, βέβαια! εἶπε ὁ δόκτωρ. "Ἡ "Ἄννι εἶνε πολὺ καλὰ καὶ θὰ γοητευθῇ ἅμα σὲ ἰδῆ. Εἶσαι ἀκόμα ὁ εὐνοοῦμενός της... Μοῦ τὸ ξαναῖπε χθὲς τὸ βράδυ, ὅταν τῆς ἔδειξα τὸ γράμμα σου. "Ἀλήθεια, θυμᾶσαι τὸν Τζᾶκ Μάλντον, τὸν ἐξαδέλφο τῆς γυναίκας μου, Κόπερφιλντ;

— Θαυμάσια, κύριε.

— Τὸ φανταζόμουν, συνέχισε ὁ δόκτωρ. Κι' αὐτὸς εἶνε πολὺ καλὰ!...

— Ὡστε ξαναγύρισε; τὸν ρώτησα.

— "Ἀπὸ τίς Ἰνδιές; "Ναί... Δὲν μπόρεσε νὰ συνηθίσῃ στὸ κλίμα τους. Καὶ τὴν κ. Μάρκλεχαμ, τὴν πεθερά σου, τὴ θυμᾶσαι;

Πὼς ἦταν δυνατόν νὰ ξεχάσω τὸν «Γερο-Στρατηγὸ» μέσα σὲ τόσο λίγο καιρὸ.

— "Ἡ κ. Μάρκλεχαμ, ἐξακολούθησε ὁ δόκτωρ, ἦταν πολὺ ἀνήσυχη γιὰ λογαριασμὸ του, ἡ φτωχὴ γυναίκα. Τὸν φέραμε λοιπὸν πίσω, κ.κ. τοῦ βρήκαμε ἐδῶ μιὰ καλὴ θεσοῦλα τοῦ τοῦ ἀρέσει πολὺ.

Γνώριζα καλὰ τὸν Τζᾶκ Μάλντον, γιὰ νὰ καταλάβω ἀμέσως ὅτι ἡ θέσις αὐτὴ εἶχε λίγη δουλειὰ καὶ καλὸ μισθό.

Ο δόκτωρ, συνεχίζοντας τὸν περίπατό του, με τὸ χέρι του στὸν ὄμο μου καὶ με τὸ πρόσωπό του γεμάτο καλωσύνη γυρισμένο πρὸς τὸ δικό μου, ἐπρόσθεσε:

— Τώρα, ἀγαπητέ μου Κόπερφιλντ, ἄς μιλήσουμε λίγο γιὰ σένα. Τὸ πιστεύεις, φαντάζομαι, ὅτι ἡ πρότασίς σου μοῦ προκάλεσε τὴν μεγαλύτερη εὐχαρίστησι. Μὰ δὲν νομίζεις ὅτι θὰ μπορούσες νὰ βρῆς μιὰ καλύτερη θέσι; Εἶχες τόσο λαμπρές ἐπιτυχίες στὸ λύκειό μας... Εἶσαι προωρισμένος γιὰ ἕνα μεγάλο μέλλον... Τὰ θεμέλια εἶνε γερὰ: Μπορεῖ νὰ χτίση κανεὶς ἀπάνω ὅ,τι θέλει... Δὲν θὰ ἦταν λοιπὸν ἕνα μεγάλο κρίμα γιὰ σένα νὰ ἀφιερῶς τὴν ὥραία σου νεότητά σου στὴν καχεκτικὴ ἐργασία πού σου προσφέρω;

Ἐγὼ τότε, γεμάτος ὄρμη, ἐξώρκισα τὸν δόκτορα νὰ δεχθῆ τὴν αἰτήσί μου, ὑπενωμίζοντάς του ἄλλωστε ὅτι εἶχα κιόλας ἕνα ἐπάγγελμα.

— Ναι, ναι, εἶν' ἀλήθεια, ἀπάντησε, "Ἐχεις ἕνα ἐπάγγελμα καὶ ἐξακολουθεῖς τὴν ἐξάσκησί σου γιὰ νὰ τελειοποιηθῆς σ' αὐτό... Ἔτσι τὸ πρᾶγμα διαφέρει... Μὰ, ἀγαπητέ καὶ νεαρό μου φίλε, τί εἶνε ἐβδομήντα λίρες πού θὰ κερδίζης τὸ χρόνο κοντά μου;

— Αὐτὸ τὸ ποσὸν θὰ διπλασιάζη τὸ εισόδημά μας, δόκτωρ.

— Θεέ μου, ἔκανε ὁ δόκτωρ. Ποιὸς θὰ τὸ πιστεῦε; Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι τὰ κέρδη σου δὲν θὰ εἶνε ἀποκλειστικῶς περιωρισμένα στὶς ἐβδομήντα λίρες τὸ χρόνο... Θὰ κάνω ἀσφαλῶς κι' ἕνα ἐτήσιο δῶρο στὸ νεαρό μου φίλο πού θὰ χρησιμοποιοῦ ὡς γραμματέα μου.

— Ἀγαπητέ μου διδάσκαλε, τοῦ ἀπάντησα, ἔχω κιόλας τόσες ὑποχρεώσεις σὲ σὰς ὥστε δὲν θὰ μπορούσα ποτέ νὰ παραδεχτώ...

— Μὰ ὄχι! "Ὁχι!... με διέκοψε ὁ δόκτωρ. Τί ὑπερβολικὸς πού εἶσαι!... Λοιπὸν, θὰ ἐργασθῆς κοντά μου... Μὰ με τὴν συμφωνία ὅτι τὴν ἡμέρα πού θὰ βρῆς μιὰ καλύτερη θέσι δὲν θὰ διστάσης νὰ μ' ἀφήσης γιὰ νὰ τὴν πάρης... Μοῦ δίνεις τὸ λόγο σου;

— Σὰς δίνω τὸ λόγο μου, κύριε δόκτωρ! τοῦ ἀπάντησα.

— Λοιπὸν, εἶμαστε σύμφωνοι, μοῦ ξανάπε χτυπώντας με στὸν ὄμο.

— Καὶ θὰ εἶμαι εἴκοσι φορές πιὸ εὐτυχισμένος, ἐπρόσθεσα γιὰ νὰ τοῦ κάνω μιὰ ἀθῶα κολακεία, ἂν ἡ ἐργασία μου μοῦ ἐπέτρεπε νὰ σὰς βοηθῶ στὸ λεξικό σας...

Ὁ δόκτωρ στάθηκε, με χτύπησε πάλι στὸν ὄμο χαμογελώντας καὶ εἶπε:

— Ναι, φίλε μου, τὸ μάντεψες! Πρόκειται γιὰ τὸ λεξικό..

Μὰ καὶ γιὰ τί ἄλλο θὰ μπορούσε νὰ ἦταν;... Ἡ τσέπες του ἦσαν γεμάτες ἀπὸ χειρόγραφα τοῦ λεξικοῦ... Ἐνα ἄρωμα λεξικοῦ ἀναδινόταν ἀπ' ὄλο του τὸ εἶναι... Ὅπως μοῦ εἶπε, ἀπὸ τότε πού εἶχε ἐγκαταλείψει τὸ λύκειο, ἡ ἐργασία του προχωροῦσε γρήγορα. Ἡ πρωῖνές κ' ἡ βραδυνές ὥρες πού εἶχα διαθέσιμες τοῦ ταίριαζαν θαυμάσια, γιὰ τί τις ἄλλες ὥρες τις χρησιμοποιοῦσε γιὰ τὸν περίπατό του. Ἐπρόσθεσε κατόπιν ὅτι κάποια ἀταξία ἐπικρατοῦσε στὰ χαρτιά του, γιὰ τί ὁ Τζάκ Μάλντον πού εἶχε προσφερθῆ μόνος του νὰ τοῦ χρησιμεύει ἕνα διάστημα ὡς γραμματεὺς, τὰ εἶχε θαλασσοῦσε λίγο. Μὰ θὰ τὰ τακτοποιούσαμε ὅλα καὶ θὰ προχωρούσαμε γρήγορα. Ὅταν ἀρχίσαμε τὴ δουλειά, ἀνακάλυψα ὅτι ἡ συνεργασία τοῦ Τζάκ Μάλντον ἦταν πολὺ πιὸ καταστρεπτικὴ ἀπ' ὅ,τι φανταζόμουν, γιὰ τί ὄχι μόνο εἶχε κάνει διάφορα λάθη, ἀλλὰ καὶ εἶχε ζωγραφίσει στρατιωτάκια καὶ κεφάλια γυναικῶν στὰ χειρόγραφα τοῦ δόκτορος. Ἔτσι βρέθηκα σ' ἕναν ἀληθινὸ λαθῦριθο.

Ὁ δόκτωρ φαινόταν κατενθουσιασμένος πού θὰ με εἶχε ὡς συνεργάτη γιὰ τὸ μεγάλο του ἔργο κι' ἀποφασίσαμε ν' ἀρχίσουμε τὴν ἄλλη μέρα στὶς ἑφτά τὸ πρωῖ. Θὰ ἐργαζόμαστε

δύο ὥρες κάθε πρωῖ καὶ δύο - τρεῖς ὥρες κάθε βράδυ, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ Σάββατα πού μοῦ ἔδινε ἄδεια. Ἡ Κυριακές, φυσικά, ἦσαν ἐπίσης ἡμέρες ἀναπαύσεως: αὐτοὶ οἱ ὄροι μοῦ φάνηκαν πραγματικὰ θαυμάσιοι.

Ἀφοῦ τὰ συμφωνήσαμε ὅλα καὶ μείναμε ἀπολύτως ἱκανοποιημένοι κι' οἱ δύο, ὁ δόκτωρ μ' ἔστειλε στὸ σπίτι γιὰ νὰ χαιρετήσω τὴ γυναίκα του, τὴν ὁποία βρῆκα νὰ ξεσκονίζη βιβλία μέσα στὸ καινούργιο γραφεῖο τοῦ συζύγου της, δι-καίωμα πού μονάχα σ' αὐτὴν τὸ εἶχε.

Εἶχαν ἀργήσει πρὸς χάριν μου νὰ προγευματίσουν καὶ καθήσαμε στὸ τραπέζι μαζί. Μόλις ὅμως ἀρχίσαμε νὰ τρῶμε, μάντεψα ἀπὸ τὸ ὕφος τῆς κ. Στρόνγκ ὅτι κάποιος εἶχε ἔρθει. Πραγματικὰ, ἕνας καθαλλάρης φάνηκε μπρὸς στὴν καγκελλόπορτα, μῆκε σὰν στὸ σπῆτι τοῦ στή μικρῆ αὐλή, κρατώντας τὸ ἄλογο ἀπὸ τὸ χαλινάρι, τὸ ἔδεσε σ' ἕναν κρῖκο κρεμασμένο στὸν τοῖχο τῆς ρεμίζας καὶ μῆκε στὴν τραπεζαρία με τὸ μαστίγιό του στὸ χέρι. Ἦταν ὁ Τζάκ Μάλντον.

— Ὁ Τζάκ!... Ὁ Κόπερφιλντ! εἶπε ὁ δόκτωρ κανοντας τις συστάσεις.

Ὁ Τζάκ μοῦ ἔσφιξε τὸ χέρι χωρὶς πολλὴ ἐγκαρδιότητα καὶ μ' ἕνα προστατευτικὸ ὕφος πού δὲν μοῦ ἄρεσε καθόλου.

— Προγευματίσες, κύριε Τζάκ; τὸν ρώτησε ὁ δόκτωρ.

— Δὲν προγευματίζω σχεδὸν ποτέ, κύριε, ἀπάντησε ξαπλώνοντας σὲ μιὰ πολυθρόνα. Τὸ πρόγευμα εἶνε γιὰ μένα μιὰ ἀγγαρεία.

— Ὑπάρχουν νέα σήμερα τὸ πρωῖ; ρώτησε ὁ δόκτωρ.

— Κανένα, κύριε, ἀπάντησε ὁ Τζάκ Μάλντον. Διάβασα στὴν ἐφημερίδα ἕνα ἄρθρο γιὰ τοὺς ἀνθρώπους πού πεθαίνουν τῆς πείνας στὶς βόρειες ἐπαρχίες. Μὰ θὰ ὑπάρχουν πάντα ἀνθρώποι πού θὰ πεθαίνουν τῆς πείνας καὶ πού θὰ παραπονιῶνται.

Ὁ δόκτωρ πῆρε ὕφος σοβαρὸ καὶ εἶπε σὰν νάθελε ν' ἀλλάξη θέμα συζητήσεως:

— Ὡστε δὲν ὑπάρχουν νέα;

— Μπᾶ! Ἡ ἐφημερίδες εἶνε γεμάτες ἀπὸ τὴν περιγραφή μιᾶς δολοφονίας... Μὰ γίνονται κάθε μέρα δολοφονίες καὶ δὲν τὰ διάβασα...

Τόση ἀδιαφορία γιὰ τὰ ἔργα καὶ γιὰ τὰ πάθη τῶν ἀνθρώπων δὲν ἦταν ἀκόμα τῆς μόδας ἐκείνη τὴν ἐποχή. Πάντως δὲν συνετέλεσε καθόλου ὥστε νὰ ἐξυψώση τὸν Τζάκ Μάλντον στὴν ἐκτίμησί μου.

— Ἦρθα νὰ δῶ ἂν ἡ "Ἀννὶ θὰ ἤθελε νὰ πάη στὴν ὄπερα ἀπόψε, εἶπε ὁ Τζάκ γυρίζοντας πρὸς τὴν ἐξαδέλφη του. Εἶνε ἡ τελευταία καλὴ παράστασις τῆς σαίζον καὶ παίζει μιὰ πρῖμα πού πρέπει νὰ τὴν ἀκούσης. Τραγουδάει ὑπέροχα.

Ὁ δόκτωρ, τὸν ὁποῖο ἐνθουσίαζε κάθε τι πού θὰ μπορούσε νὰ εὐχαριστήση τὴν γυναίκα του, γύρισε πρὸς αὐτὴν καὶ τῆς εἶπε:

— Πρέπει νὰ πᾶς, "Ἀννὶ! Πρέπει νὰ πᾶς!...

— Ὁχι, μὰ τὴν ἀλήθεια, εἶπε ἐκείνη. Προτιμῶ νὰ μείνω στὸ σπίτι, τὸ προτιμῶ περισσότερο...

Χωρὶς νὰ κυττάξη τὸν ἐξαδέλφό της, γύρισε πρὸς ἐμένα γιὰ νὰ με ρωτήση τί κάνει ἡ "Ἀγνή, πότε θὰ τὴν ἔβλεπε, μ' ἕνα ὕφος τόσο ταραγμένο, ὥστε ἀναρωτήθηκα πῶς ὁ δόκτωρ ἦταν δυνατὸν νὰ εἶνε τόσο τυφλός, ὥστε νὰ μὴν ἀντιλαμβάνεται τίποτε...

Μὰ δὲν ἔβλεπε τίποτε. Τῆς εἶπε με καλωσύνη πῶς ἦταν νέα, ὅτι ἔπρεπε νὰ διασκεδάξη καὶ νὰ μὴν ζαλιζέται με τὴ συντροφιά ἑνὸς γέρου γκρινιαρῆ σὰν κι' αὐτόν. Ἐξ ἄλλου, ἐπρόσθεσε, ἔλπιζε νὰ τοῦ τραγουδήση ὅλα τὰ κομμάτια πού θ' ἄκουγε. Ἐπέμεινε λοιπὸν νὰ δεχθῆ ἡ γυναίκα του τὴν πρόσκλησι τοῦ Τζάκ Μάλντον καὶ προσκάλεσε τὸν τελευταῖο νὰ γευματίση μαζί του.

Ἐπειτα ὁ Μάλντον ἔφυγε γιὰ νὰ πάη, ὑποθέτω, στὴ δουλειά του, ἂν καὶ ἔφυγε με τὸ ὕφος ἀνθρώπου πού τίποτε δὲν τὸν βιάζει.

Ἡμῶν περίεργος νὰ μάθω, τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωῖ, ἂν ἡ κ. Στρόνγκ εἶχε πάει στὸ θέατρο. Ἐμαθεῖ πῶς δὲν ἐπιῆγε. Ἀπεναντίας, εἶχε πάει νὰ δῆ τὴν "Ἀγνή κ' εἶχε πείσει καὶ τὸν σύζυγό της νὰ τὴν ἀκολουθήση. Κι' ἐπειδὴ ἡ βραδυὰ ἦταν γοητευτικὴ, μοῦ εἶπε ὁ δόκτωρ, εἶχαν ξαναγυρίσει κ' οἱ δύο πεζοὶ ἀνάμεσα ἀπὸ τοὺς ἀγρούς. Ἀναρωτήθηκα τότε κατὰ πόσο ἡ "Ἀννὶ θὰ δεχόταν τὴν πρόσκλησι τοῦ Τζάκ Μάλντον ἂν ἡ "Ἀγνή δὲν βρισκόταν στὸ Λονδίνο, κι' ἂν ἡ φίλη μου ἐξασκοῦσε σ' αὐτὴ, ὅπως καὶ σὲ μένα, τὴν ἀγαθὴ της ἐπίδρασι.

Ἡ "Ἀννὶ δὲν εἶχε ὕφος εὐτυχισμένης βέβαια γυναίκας, μὰ μοῦ φαινόταν πολὺ γαλήνια, ἐκτὸς πειὰ ἂν ἡ φυσιογνωμία της με ξεγελοῦσε. Τὴν κύτταξα συχνὰ κρυφά, γιὰ τί ἐνῶ ἐγὼ κι' ὁ σύζυγός της ἐργαζόμαστε, ἐκείνη καθόταν κοντά στὸ παράθυρο.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΞΕΔΟΘΗ

καὶ ἀπεστάλη εἰς τὰ ὑποπρακτορεῖα

"Ἡ ΑΥΓΗ ΝΤΕ ΝΕΒΕΡ,"

Τοῦ ΠΩΛ ΦΕΒΑΛ πατρὸς

Ζητήσατέ τὴν καὶ ἀπὸ τὰ γραφεῖα μας.

Διὰ τοὺς ἐν Ἀθήναις Δρ. 10

Διὰ τοὺς ἐν ταῖς ἐπαρχίαις » 12

συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξόδων ταχ. ἀποστολῆς.